

2022-05-25
A2022/00809

Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetsförmedlingen
103 99 Stockholm

Uppdrag att i samverkan ta fram en myndighetsgemensam plan för att öka utrikes födda kvinnors inträde på arbetsmarknaden

Regeringens beslut

Regeringen ger Jämställdhetsmyndigheten i uppdrag att i dialog med relevanta myndigheter och aktörer genomföra en kvalitativ studie om utrikes födda kvinnor utanför arbetsmarknaden. Syftet med studien är att fylla kunskapsluckor om kvinnornas behov och situation. Studien ska inkludera aspekter som kan utgöra signifikanta hinder för arbetsmarknadsinträde. Jämställdhetsmyndigheten ska redovisa studien till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) senast den 31 januari 2023.

Regeringen ger Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Migrationsverket och Socialstyrelsen i uppdrag att i samverkan ta fram en myndighetsgemensam plan för att öka utrikes födda kvinnors inträde på arbetsmarknaden. Målgruppen är alla utrikes födda kvinnor, oavsett om de i dag är en del av arbetskraften eller inte, där utrikes födda kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden är en prioriterad målgrupp. Uppdraget syftar till att öka utrikes födda kvinnors inträde på arbetsmarknaden, genom bl.a. ökad kunskapsöverföring och förbättrad samverkan mellan myndigheter och kommunala, regionala och civila aktörer. Arbetet ska samordnas av Arbetsförmedlingen. I planen ska resultat från ovan nämnda studie om utrikes födda kvinnor utanför arbetsmarknaden beaktas.

Myndigheterna ska ta fram en gemensam plan i enlighet med vad som anges under rubriken Närmare beskrivning av uppdraget. Vid framtagandet av planen ska myndigheterna även inhämta kunskap och erfarenheter från övriga länsstyrelser, Myndigheten för yrkeshögskolan, Myndigheten för stöd

till trossamfund, Statens servicecenter, Statens skolverk, Folkbildningsrådet, Sveriges Kommuner och Regioner, samordningsförbund samt civilsamhällets organisationer, inklusive trossamfund. Planen ska tas fram utifrån den samverkansmodell Arbetsförmedlingen har tagit fram och arbetar utifrån (A2021/02394). Kunskap och erfarenheter från regeringens utvecklingsprogram Jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter (JiM) (A2020/02041) ska tillvaratas i arbetet, liksom lärdomar från det pågående myndighetsgemensamma uppdraget om ökad upptäckt av våld m.m. (A2019/01517). Arbetsförmedlingen ska redovisa planen senast den 31 mars 2023 till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet). Planen ska utformas så att den kan genomföras inom befintliga ekonomiska ramar. Redovisningen ska innehålla kostnadsberäkningar och ekonomiska konsekvenser av planens genomförande. I detta ingår att redovisa hur planens genomförande förväntas påverka arbetslösheten inom gruppen samt vilka följdverkningar det får för framtida medelsbehov.

För uppdragets genomförande får Försäkringskassan, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Migrationsverket och Socialstyrelsen använda 1 000 000 kronor vardera under 2022. Jämställdhetsmyndigheten får under 2022 använda 2 000 000 kronor. Arbetsförmedlingen får under samma år använda 3 000 000 kronor. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering, anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder. Jämställdhetsmyndigheten får använda medel från anslagspost 2 Särskilda jämställdhetsåtgärder – del till Jämställdhetsmyndigheten. Länsstyrelsen i Västernorrlands län får använda medel från anslagspost 4 Särskilda jämställdhetsåtgärder – del till Länsstyrelsen i Örebro län. Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket och Socialstyrelsen får rekquirera medel från anslagspost 12 Jämställdhetsinsatser efter regeringsbeslut. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet. Rekvisition ska lämnas senast 1 december 2022. En ekonomisk redovisning ska lämnas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2023. Rekvisition, återbetalning och redovisning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Närmare beskrivning av uppdraget

Målgruppen är alla utrikes födda kvinnor, oavsett om de i dag är en del av arbetskraften eller inte. Utrikes födda kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden är en prioriterad målgrupp, med ett särskilt fokus på utrikes födda kvinnor som är anhöriginvandrare. Hela målgruppens behov ska

identifieras och utgöra bas för utvecklingsarbetet. Målgruppen bör involveras i arbetet för att säkra att insatserna blir effektiva ur ett behovsperspektiv. Relevanta resultat från den studie Jämställdhetsmyndigheten ska genomföra ska löpande beaktas i den gemensamma plan som myndigheterna i samverkan ska ta fram för att utrikes födda kvinnors inträde på arbetsmarknaden ska öka.

Den plan som myndigheterna ska ta fram ska avse 2023–2025 och innehålla förslag på rutiner och metoder för att stödja utrikes födda kvinnors arbetsmarknadsinträde. Planen ska även innehålla förslag på hur Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket var för sig kan utveckla sitt arbete gentemot målgrupperna för sina respektive verksamheter, liksom hur myndigheterna kan förstärka stödet till relevant personal med klientkontakter. Det kan t.ex. handla om ett jämställt och jämlikt bemötande och en likvärdig fördelning av stödåtgärder. Socialstyrelsens roll i uppdraget är att bistå de andra myndigheterna med kunskap om bl.a. socialtjänsten och hälso- och sjukvården.

Skälen för regeringens beslut

Segregation hindrar människor från att komma i arbete och bli en del av samhällsgemenskapen. I Sverige har inrikes födda kvinnor en hög förvärvsfrekvens, men den är inte lika hög bland utrikes födda kvinnor. Sysselsättningsgraden (16–64 år, säsongrensad och utjämnade värden) det första kvartalet 2022 uppgick till 82 procent för inrikes födda män och 80 procent för inrikes födda kvinnor. Vad gäller utrikes födda uppgick sysselsättningsgraden till 74 procent för män och 63 procent för kvinnor. Oavsett om de utrikes födda kvinnorna har kortare eller längre utbildning tar det dessutom längre tid för dem än för utrikes födda män att träda in och etablera sig på den svenska arbetsmarknaden. Den relativt låga sysselsättningsgraden för utrikes födda kvinnor får konsekvenser för den ekonomiska jämställdheten och kvinnors möjlighet till deltagande i såväl arbetslivet som samhällslivet. Ökad sysselsättningsgrad bland utrikes födda kvinnor är en tydlig prioritering för regeringen.

Kvinnor migrerar i högre grad än män av familjescäl, som anhörig till någon bosatt i Sverige eller som medföljande till arbetskraft. Kvinnor som kommer som övriga anhöriga och som medföljande till arbetskraftsinvandrare förväntas i stor utsträckning att klara sin arbetsmarknadsetablering själva (ESO 2021:7). Dessa kvinnor har i dag inga eller få kontakter med myndigheter

(A2022/00545). Insatser som underlättar inträdet på arbetsmarknaden behöver nå ut till samtliga utrikes födda kvinnor. Det är viktigt att möjliggöra informerade livsval för såväl utrikes födda kvinnor som män. Det kan t.ex. handla om att sprida information om Arbetsförmedlingens verksamhet, kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi), förskola och annan typ av vägledning och samhällsinformation. Det kan också handla om stöd vid karriärplanering och information om hur deltidsarbete, långa och ojämnt fördelade föräldraledigheter och en ojämn fördelning av tillfällig föräldrapenning för vård av sjukt barn påverkar livsinkomster och framtida pensioner.

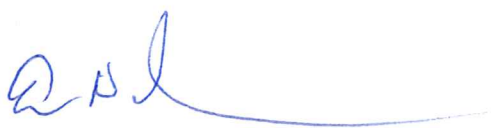
Forskningen är begränsad vad gäller orsakerna till att den heterogena gruppen utrikes födda kvinnor, oavsett grund för bosättning i Sverige, under den första tiden i Sverige står utanför arbetsmarknaden i väsentligt större omfattning än de utrikes födda männen (Statskontoret 2018:3). Jämställdhetsmyndigheten får därför i uppdrag att genomföra en studie för att fylla kunskapsluckor om utrikes födda kvinnors behov och situation.

Jämställdhetsmyndigheten fick i september 2021 i uppdrag att ta fram förslag på insatser med fokus på samverkan för att stärka möjligheterna för utrikes födda kvinnors inträde på arbetsmarknaden, särskilt för att nå de som i dag inte deltar i etableringsåtgärder (A2021/01671). I redovisningen till regeringen den 31 mars 2022 anges att aktörer som bör samverka bl.a. är Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten och Migrationsverket (A2022/00545). Migrationsverket deltar i uppdraget bl.a. med sin kunskap om gruppen anhöriginvandrare och bidrar därmed till en helhetsbild av gruppen utrikes födda kvinnor på arbetsmarknaden. Därtill skapar länsstyrelserna viktiga länkar mellan nationell, regional och lokal nivå. I sina uppdrag inom integration arbetar länsstyrelserna i samverkan med kommuner, regioner, samordningsförbund och civilsamhälle. Länsstyrelserna har även uppgifter enligt Förordning (2021:995) om länsstyrelsernas regionala arbete mot mäns våld mot kvinnor och uppdrag att utveckla arbetet mot rasism på arbetsmarknaden. Kunskap och erfarenheter från dessa uppdrag kan ge värdefulla bidrag i arbetet med att öka utrikes födda kvinnors inträde på arbetsmarknaden. Länsstyrelsen i Västernorrlands län har liksom övriga länsstyrelser uppdrag inom integrationsområdet. Länsstyrelsen i Västernorrlands län kan utifrån dessa uppgifter med sin regionala kunskap och erfarenhet bidra i arbetet.

Regeringen bedömer att ett strukturerat utbyte mellan statliga myndigheter och andra aktörer, såsom samordningsförbunden, på detta område kan stimulera utvecklingen för respektive myndighets verksamhet. För den enskilda myndigheten kan samverkan ge fördjupad kunskap om övriga myndigheters arbete och förutsättningar samt om situationen för utrikes födda kvinnor som har kontakt med flera myndigheter samtidigt. Som nämnts ovan saknar i dag utrikes födda kvinnor som kommit som anhörig-
invandrare ofta myndighetskontakter.

Information om tillgång till sexuell och reproduktiv hälsovård, inklusive familjeplanering, information och utbildning samt rätten till preventivmedel är centralt för att göra informerade livsval. I dessa sammanhang kan även civilsamhällets organisationer inklusive trossamfunden spela en viktig roll när det gäller att öka målgruppens kunskap om och vilja att vända sig till exempelvis mödravård och familjecentraler. I förlängningen kan dessa insatser också möjliggöra för utrikes födda kvinnor att kunna stå till arbetsmarknadens förfogande och genom eget arbete försörja sig själva. Andra relevanta samhällskontakter som utrikes födda kvinnor kan ha är hälso- och sjukvård, skola och förskola inklusive öppen förskola, studieförbund, vuxenutbildning, sfi, kommunala bostadsbolag och lokala näringsidkare. Samordningsförbunden utgör en etablerad struktur för samverkan med dessa aktörer, varför samordningsförbunden med fördel kan involveras i arbetet.

På regeringens vägnar

Eva Nordmark

Ulrika Helldén

Likalydande till

Arbetsförmedlingen
Försäkringskassan
Jämställdhetsmyndigheten
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Migrationsverket
Socialstyrelsen

Kopia till

Arbetsmarknadsdepartementet A, MRD
Finansdepartementet BA/B3, OFA/SFÖ, OFA/K
Kulturdepartementet CSM
Justitiedepartementet IAS, MIG
Socialdepartementet FS, SF
Statsrådsberedningen SAM
Utbildningsdepartementet GV, S
Folkbildningsrådet
Kammarkollegiet
Länsstyrelserna
Myndigheten för stöd till trossamfund
Myndigheten för yrkeshögskolan
Nationella nätverket för samordningsförbund
Nationella rådet för finansiell samordning
Statens servicecenter
Statens skolverk
Sveriges Kommuner och Regioner

2022-05-25
A2022/00809

Arbetsmarknadsdepartementet

Bilaga till regeringsbeslut

Adressater

Arbetsförmedlingen
103 99 Stockholm

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

Jämställdhetsmyndigheten
Box 73
424 22 Angered

Länsstyrelsen i Västernorrlands län
871 86 Härnösand

Migrationsverket
601 70 Norrköping

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm